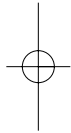
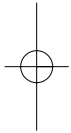
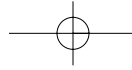

det er forskjell på **laks**

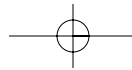
- Siden 1989 har over 11 millioner oppdrettslaks rømt fra norske anlegg.

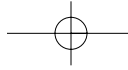

Villaksen har tilpasset seg elven den lever i gjennom tusener av år.

Oppdrettslaksen er tilpasset et liv i fangenskap.

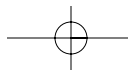
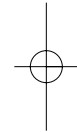
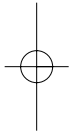
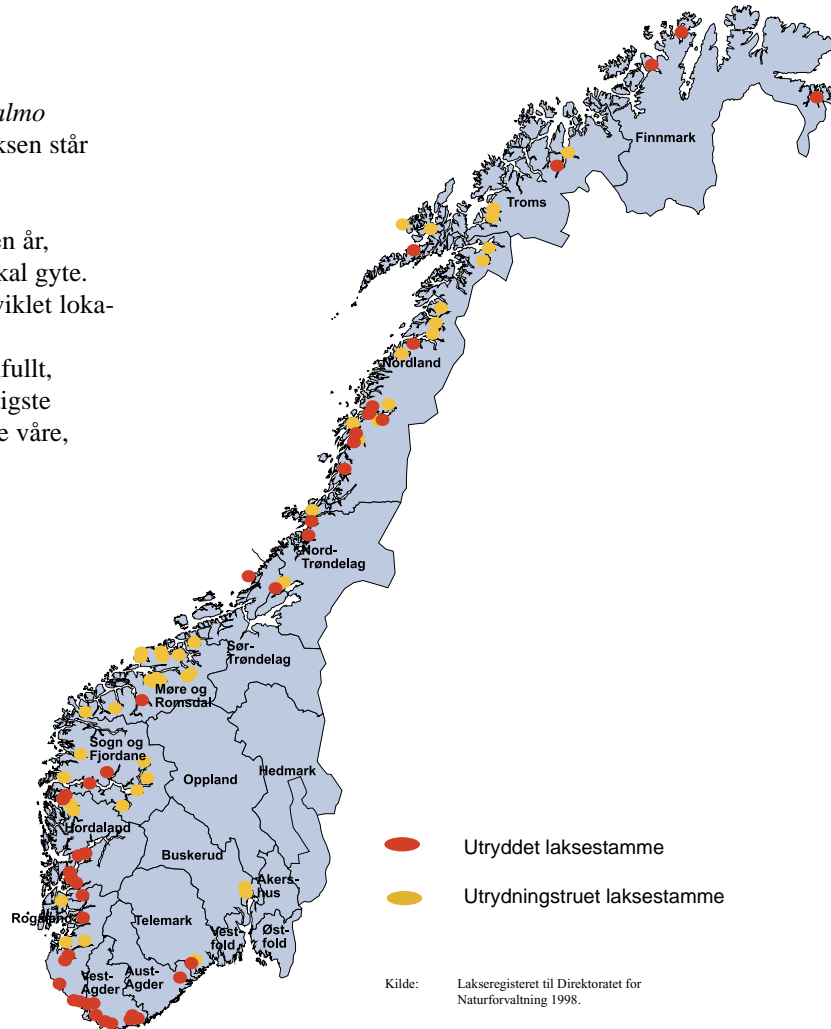

VILLAKSEN ER VÅRT ANSVAR

Norge har verdens største bestand av atlantisk laks (*Salmo salar*). Vi har allerede utryddet den fra 60 elver, og laksen står nå i fare for å forsvinne fra 200 andre.

Laks gyter i ferskvann, men vandrer til havet etter noen år, for så å finne tilbake til sin barndomselv når de selv skal gyte. Gjennom årtusener har de forskjellige vassdragene utviklet lokale laksestammer, som er tilpasset livet i "sin" elv. Dette mangfoldet av ville laksestammer er svært verdifullt, og sikrer laksens evne til å overleve. Som laksens viktigste hjemland er det Norges ansvar å ta vare på lakseelvne våre, slik at de vil bestå for fremtiden.

VILLAKSEN FORSVINNER

Laksens nedgang skyldes hovedsaklig menneskelige inngrep. I mange tilfeller er vassdragene utsatt for flere trusselfaktorer samtidig. De viktigste grunnene til laksens tilbakegang er:

- Vassdragsreguleringer
- Veiutbygging og andre fysiske inngrep
- Forsuring
- Jordbruk og annen forurensning
- Rømt oppdrettslaks
- Lakselus
- *Gyrodactulus salaris*
- Overfiske

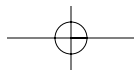
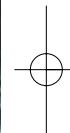
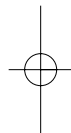
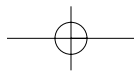
Det er i dag streng regulering av alt laksefiske. Fysiske inngrep i vassdrag er redusert, og det samme gjelder for sur nedbør og flere typer forurensning. Men, oppdrettsnæringen er en industri i sterk vekst, og trusselen fra rømt oppdrettslaks og lakselus vil øke med årene om ikke tiltak settes i verk nå!

OPPDRETTSLAKSEN KOMMER

Årlig rømmer rundt 500 000 oppdrettslaks fra norske anlegg. Det utgjør over dobbelt så mange oppdrettslaks som det er gytende villaks i norske elver.

Når oppdrettslaksen rømmer, slipper gamle instinkter fri og den vandrer opp i elvene for å gyte. Oppdrettslaksen gyter sammen med villaksen, og avkommet har en langt dårligere evne til å overleve enn villaksen. Om denne innblandingen fortsetter, vil laksens produktivitet og evne til å overleve påvirkes. Dette er en stor og voksende trussel mot våre sårbare villaksbestander.

Gjennomsnittlig andel oppdrettslaks i norske elver er 25 prosent. Men i enkelte elver er andelen over 80 prosent.

LAKSELUSEN DREPER

Lakselus er en saltvannsparasitt som er dødelig når det er over ti parasitter på en laks. I områder med lakseoppdrett kan konsentrasjonen av lus være inntil 200 ganger større enn normalt.

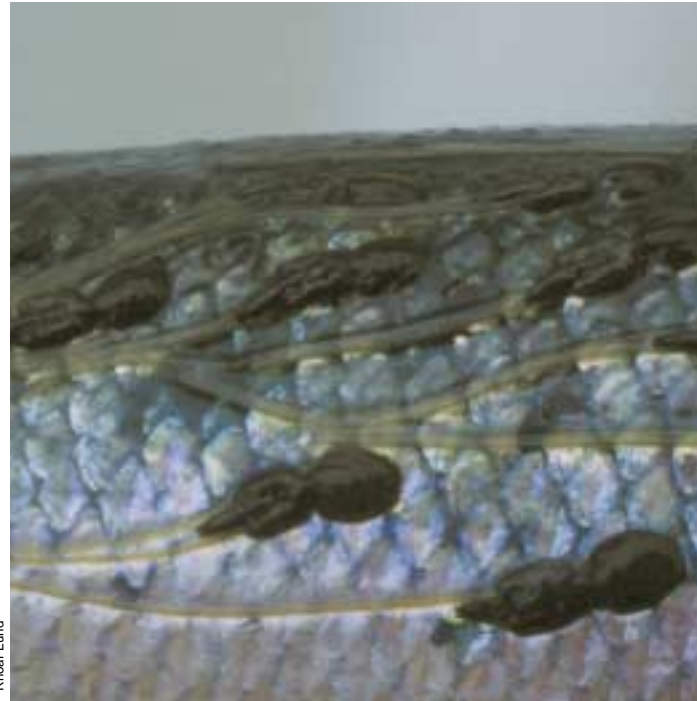
Ung laks på vei ut i havet vandrer gjennom disse områdene, og den dødelige lusa overføres.

Bildene viser voksen lakselus som har festet seg. "Trådene" er eggsekker som inneholder ca 500 befruktete egg hver.

Så mye som 86 prosent av den unge villaksen i Sognefjorden ble drept av lakselus på sin vandring ut i havet våren 1999.

Rhoar Lund

Rhoar Lund

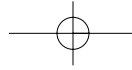
***WWF Norge forlanger oppdrettsfrie soner
rundt våre sårbare og viktige laksevassdrag!***

Så lenge lakselus og rømming øver et press på villaksen krever vi at det etableres store, oppdrettsfrie soner rundt alle sårbare og viktige laksevassdrag. Disse “vernesonene” må komme som en permanent erstatning av de midlertidige og lite gjennomførte sonene fra 1996.

Som et ledd i kampen mot rømming krever vi at all oppdrettslaks skal snutemerkes. Dette vil redusere antall rølinger ved at enhver oppdrettslaks på ville veier lett kan spores tilbake til stedet den rømte fra. Slik kan raske tiltak settes inn for å stoppe videre rømming, og i tillegg kan oppdretteren enklere stilles til ansvar.

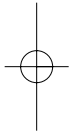

© Sambro / Per Eide

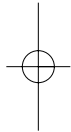

SE FORSKJELL PÅ LAKS:

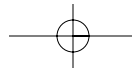
- Det er en tydelig forskjell på finnene til villaks og oppdrettslaks. Her ser vi at vill (til venstre) har større og bredere halefinne. Oppdrettslaksen (til høyre) har langt mindre finne, og den bærer preg av slitasje.

- Villaks er slank i fasongen, og har en rett buk.

Oppdrettslaksen har fyldigere buk, og rundere fasong.

**Hos din nærmeste
G-Sport butikk finner
du vår nye fiskekatalog
med alt du trenger for et
skikkelig "skitt fiske"!**

www.g-sport.no

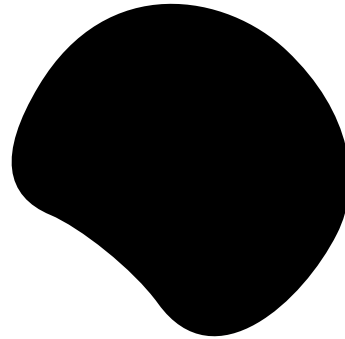
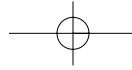
- nærmere de
gode opplevelsene

SPORT

HVA GJØR WWF?

- WWF-Norge fullførte i mai 2001 den første oversikten over situasjonen for den nordatlantiske laksen. Denne rapporten og foreslåtte tiltak for å redde villaksen finnes på vår hjemmeside: www.wwf.no
- WWF Norge øver et sterkt press på alle involverte parter for å sikre villaksens levekår i Norge.
- WWF-Norge er aktivt med i The North Atlantic Salmon Conservation Organization.
- WWF-Norge arbeider overfor oppdretts-næringen for å stanse rømminger og spredning av lakselus.
- WWF-Norge arbeider for at norsk lakseoppdrett skal beholde sin miljøtroverdighet.

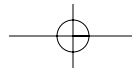
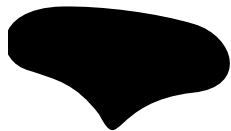
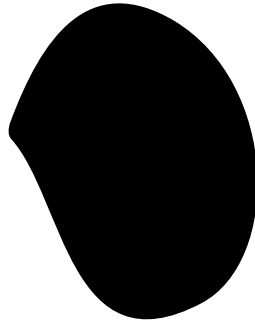
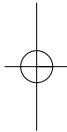

BLI MEDLEM I WWF!

- Slik støtter du arbeidet for å redde våre ville laksestammer.

Send inn slippen nedenfor eller gå til www.wwf.no.

HVA KAN DU GJØRE?

Navn: .....
Adresse: .....
Postnr: .....
Sted: .....
Telefon: .....
E-post: .....

Send denne slippen til: WWF Norge, PB 6784, St Olavs plass, 0130 Oslo. Eller se www.wwf.no

*Det koster 250 kroner for vanlig medlemskap.
Da får du Verdens Natur fem ganger i året, og blir
oppdatert om hva verdens største miljøorganisasjon
gjør for å sikre våre barns fremtid.*

© Sambo/Steve Halsestrømning

VILLAKSEN UTRYDDES!

En uutslettelig skamplott for menneskeheten

Det er skremmende tall den nye WWF-rapporten kan fremlegge: Fangsten av laks i og rundt Nord-Atlanteren er redusert med 82% fra 1973 til 1999.

Den tidligere laksebestanden er utryddet i land som Tyskland, Holland, Tsjekia, Belgia og Sveits, og trues med utryddelse i USA, Portugal, Polen, Spania, Litauen, Latvia, Estland og Frankrike. For å unngå et evig tap for alle laksens venner og en uutslettelig skamplott for menneskeheten, bør alle med makt og middel gjøre det de kan for å støtte WWF og deres kampanje for å redde vilaksen.

Vennlig hilsen

Thor Heyerdahl